

अनुसूचित क्षेत्र व अतिरिक्त आदिवासी क्षेत्रात राबविण्यात येत असलेल्या भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेसाठी अंगणवाडी अंतर्गत असलेल्या आहार समितीच्या बँक खात्यामध्ये निधीचे थेट वितरण करण्यासाठी संगणकीकृत "अमृत प्रणाली" ची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आविवि-२०१७/प्र.क्र.५/का-८,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ११ जानेवारी, २०१७

- वाचा :** १) शासन निर्णय क्रमांक: आविवि-२०१५/प्र.क्र.७८/का-१६, दि.१८ नोव्हेंबर, २०१५
२) शासन निर्णय क्रमांक: आविवि-२०१५/प्र.क्र.७८/का-१६, दि.३० नोव्हेंबर, २०१५
३) शासन निर्णय क्रमांक: आविवि-२०१५/प्र.क्र.१०७(भाग-२)/का-८, दि.१८ मार्च, २०१६
४) शासन निर्णय क्रमांक: आविवि-२०१६/प्र.क्र.६६/का-८, दि.२ ऑगस्ट, २०१६
५) शासन निर्णय क्रमांक: आविवि २०१६/प्र.क्र.८३/का-१६, दि.५ ऑगस्ट, २०१६
६) दि.२३ डिसेंबर, २०१६ च्या बैठकीचे इतिवृत्त

प्रस्तावना

अनुसूचित क्षेत्र व अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गरोदर स्त्रिया व स्तनदा मातांना एक वेळ आहार देण्यासाठी भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजना संदर्भाधिन दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१५ व ३० नोव्हेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये सुरु केली आहे. तर दिनांक २ ऑगस्ट, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये या योजनेतर्गत स्त्री गरोदर असल्याचे निश्चित झाल्यापासून बाळंतपणापर्यंत व बाळंतपणानंतर ६ महिन्यांच्या कालावधीसाठी एक वेळ आहार देण्यात येत आहे. तसेच ७ महिने ते ६ वर्षे वयोगटातील बालकांना आठवड्यातून ४ दिवस अंडी/ केळी/ ऋतूमानानुसार फळे देण्यासाठी टप्पा-२ योजना दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१६ पासून सुरु केलेली आहे.

२. भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेसाठी जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेतर्गत जिल्हास्तरावरून संबंधित अंगणवाडी अंतर्गत आहार समितीस निधी वितरीत करण्यात येतो. जिल्हा स्तरावरून आहार समितीपर्यंत निधी वितरणाचे विविध टप्पे असल्यामुळे आहार समितीस निधी उपलब्ध होण्यास विलंब होत असल्याचे निदर्शनास आलेले आहे. त्यानुषंगाने सदर योजनेसाठी अंगणवाडी अंतर्गत असलेल्या आहार समितीच्या बँक खात्यामध्ये थेट निधी उपलब्ध करण्यासाठी संगणकीकृत प्रणाली स्थापित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत अंगणवाडी स्तरावरील आहार समितीस एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयाअंतर्गत विकसित केलेल्या संगणकीकृत प्रणालीतून निधी थेट ऑनलाईन पद्धतीने वितरीत करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

२. सदर संगणकीकृत प्रणालीचे "अमृत प्रणाली" असे नामकरण करण्यात येत आहे.
३. सदर "अमृत प्रणाली" ही एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून अनुसूचित क्षेत्र व अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील १६ जिल्ह्यांच्या उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण), जिल्हा परिषद व प्रकल्प अधिकारी,

एकात्मिक बाल विकास सेवा यांना या संकेत स्थळावर अंगणवाडी, आहार समितीचा बँक तपशील, लाभार्थ्यांची संख्या, योजनेसाठीचा खर्च इत्यादी माहिती उपलब्ध करून देण्यासाठी लॉगिन आयडी व पासवर्ड उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार उपरोक्त माहिती सदर प्रणालीच्या विवरणपत्रामध्ये नियमित भरण्याची कार्यवाही करण्यात यावी.

४. सदर प्रणालीवर प्रत्येक अंगणवाडीस दरमहा/मासिक/त्रैमासिक निधीची मागणी करणे आवश्यक राहिल ज्यामध्ये महिला लाभार्थी, लाभार्थी बालके, अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांचे मानधन, आहार खर्च, सिलेंडर रिफिलिंग इत्यादीचा समावेश राहिल. सदर माहिती प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बाल विकास सेवा यांच्या स्तरावरून भरण्यात यावी व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण), जिल्हा परिषद यांनी सदर माहिती प्रमाणित करून एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयास फॉरवर्ड करावी. यानुसार प्राप्त झालेल्या प्रत्येक अंगणवाडीच्या मागणीनुसार एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयाकडून निधी थेट संबंधित अंगणवाडीच्या आहार समितीच्या बँक खात्यामध्ये ऑनलाईन पद्धतीने वितरीत करण्यात यावा.

५. या योजनेकरीता जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत अर्थसंकल्पित निधी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयाकडून थेट आहार समितीच्या बँक खात्यामध्ये वितरीत करावयाचा असल्याने भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत केलेली तरतूद शासनस्तरावरून एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयास अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात यावी.

६. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांनी सदर प्रणालीच्या प्रभावी व नियमित कार्यान्वयनासाठी क्षेत्रीय अधिका-यांना या प्रणालीची माहिती देण्यासाठी मार्गदर्शन करावे.

७. भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे.अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत राज्यस्तरावर आवश्यक तरतुदीचे नियोजन व संनियंत्रण करण्याची जबाबदारी आयुक्त एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांची राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०११११३१७५६८९२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ल.गो.ढोके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.मंत्री (महिला व बाल विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा.मंत्री (सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा.मंत्री (अन्न व नागरी पुरवठा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ७) मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ९) सर्व मा. संसद सदस्य
- १०) सर्व मा. विधानसभा /विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ
- ११) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५) अपर मुख्य सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६) प्रधान सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७) सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८) सचिव, अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १९) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- २०) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- २१) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक
- २२) महासंचालक, राजमाता जिजाऊ पोषण मिशन, नवी मुंबई
- २३) आयुक्त, कुटुंब कल्याण, मंत्रालय, मुंबई
- २४) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई
- २५) संचालक, सार्वजनिक आरोग्य संचालनालय, मुंबई
- २६) सर्व विभागीय आयुक्त
- २७) सर्व जिल्हाधिकारी
- २८) युनिसेफ राज्यप्रमुख, मुंबई
- २९) स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी
- ३०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (अनुसूचित क्षेत्र/सर्व आदिवासी जिल्हे)
- ३१) सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास
- ३२) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
- ३३) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प (१६ जिल्हे)
- ३४) सह संचालक, माहिती व प्रसिध्दी संचालनालय, मुंबई
- ३५) सह संचालक, आरोग्य संचालनालय, मुंबई
- ३६) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद
- ३७) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, बाल कल्याण, जिल्हा परिषद
- ३८) जिल्हा कोषागार अधिकारी (संबंधित जिल्हे)
- ३९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
- ४०) महालेखापाल (लेखापरिक्षा), मुंबई / नागपूर
- ४१) वित्त विभाग (व्यय -१४), मंत्रालय, मुंबई -३२
- ४२) सर्व सहसचिव /उपसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

*****